

# Spis treści

|                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Wstęp .....                                                                  | 5   |
| Rozdział I. Szkoły w średniowieczu .....                                     | 19  |
| 1. Szkoły katedralne i kolegiackie .....                                     | 19  |
| 2. Szkoły klasztorne .....                                                   | 30  |
| 3. Początki szkół parafialnych .....                                         | 34  |
| Rozdział II. Akademia Lubrańskiego .....                                     | 42  |
| 1. Geneza i powstanie szkoły .....                                           | 42  |
| 2. Czasy świetności szkoły - Krzysztof Hegendorfer .....                     | 47  |
| 3. Drugi okres świetności - czasy braci Herbstów .....                       | 53  |
| 4. Akademia kolonią akademicką.....                                          | 56  |
| Rozdział III. Reformacja w Wielkopolsce i szkolnictwo<br>różnowiercze .....  | 67  |
| 1. Wprowadzenie - reformacja w Wielkopolsce .....                            | 67  |
| 2. Pierwsze kontakty szkół wielkopolskich / „nowinkami”<br>religijnymi ..... | 69  |
| 3. Szkoły luterzańskie, kalwińskie i ariańskie .....                         | 72  |
| 4. Szkoły braci czeskich .....                                               | 83  |
| Rozdział IV. Kontrreformacja - szkoły jezuickie<br>w Wielkopolsce.....       | 107 |
| 1. Wprowadzenie - Towarzystwo Jezusowe .....                                 | 107 |
| 2. Szkolnictwo jezuickie na ziemiach polskich .....                          | 110 |
| 3. Kolegium jezuickie w Poznaniu .....                                       | 112 |
| 4. Próby założenia uniwersytetu jezuickiego w Poznaniu .....                 | 126 |
| 5. Kolegium w Kaliszu .....                                                  | 132 |
| 6. Szkoły w Wałczu - „Ateny wałeckie” .....                                  | 139 |
| 7. Jezuici w Międzyrzeczu .....                                              | 143 |
| 8. Szkoła we Wschowie.....                                                   | 145 |

|                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Rozdział V. Kontrreformacja - inne szkoły .....                                                                 | 146 |
| 1. Szkoły klasztorne .....                                                                                      | 146 |
| 2. Gymnasium Siracoviensis.....                                                                                 | 149 |
| 3. Szkoły parafialne w XVI-XVIII wieku .....                                                                    | 160 |
| Rozdział VI. Oświata w czasach Komisji Edukacji<br>Narodowej - okres organizowania systemu szkolnego 176        |     |
| 1. Reformy Komisji Edukacji Narodowej .....                                                                     | 176 |
| 2. Akademia Lubrańskiego w początkowym okresie działalności<br>KEN .....                                        | 185 |
| 3. Między kolegium a szkoli} wydziałową - Akademia<br>Wielkopolska .....                                        | 188 |
| 4. Pozostałe szkoły wielkopolskie w pierwszym okresie<br>reform KEN .....                                       | 200 |
| Rozdział VII. Funkcjonowanie szkolnictwa w ramach<br>zreformowanego systemu Komisji Edukacji<br>Narodowej ..... |     |
| 1. Szkoła Wydziałowa Poznańska (1781-1794) .....                                                                | 205 |
| 2. Szkoła w Kaliszu .....                                                                                       | 211 |
| 3. Szkoły zakonne w systemie szkół KEN .....                                                                    | 216 |
| a. Szkoła w Rydzynie .....                                                                                      | 219 |
| b. Cystersi we Wschowie .....                                                                                   | 226 |
| c. Collegium Tremesnensis .....                                                                                 | 232 |
| 4. Szkoły parafialne w Wielkopolsce w czasach KEN .....                                                         | 238 |
| Rozdział VIII. Szkoły dla dziewcząt w Wielkopolsce<br>przedrozbiorowej .....                                    |     |
| 1. Możliwości edukacyjne dla dziewcząt do początków<br>XVIII wieku.....                                         | 246 |
| 2. Problem edukacji kobiet w pismach myślicieli Oświecenia                                                      | 256 |
| 3. Edukacja dziewcząt w Wielkopolsce w XVIII stuleciu .....                                                     | 262 |
| Zakończenie .....                                                                                               | 269 |
| Bibliografia .....                                                                                              | 272 |
| Zusammenfassung.....                                                                                            | 289 |
| Indeks osób .....                                                                                               | 295 |